STICHTING

OKTOBER 1998

FORT ORDONNANS

UITGAVE: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM 'FORT AAN DEN HOEK VAN HOLLAND'

Marine in de schijnwerpers

In het weekend van 17 en 18 oktober kan de bezoeker van het Fort voor het eerst een nieuw ingerichte kamer bezichtigen. Het gaat om de Marine-slaapzaal. Twee dagen lang zal ook de SMD, de Stichting Militair Depot, onder de naam 'Hook Transit Camp' een kampement inrichten bij het Fort. Een van de hoogtepunten van het weekend wordt de stormlampentocht op de zaterdagavond.

Eerder dit jaar namen enkele oud-gedienden tijdens de reünie alvast een kijkje in de Marine Slaapzaal. Zij konden meer vertellen over de inrichting destijds. Voorzitter Wil Meier (l) luistert toe.

FOTO: WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

De laatste maanden is er door de vrijwilligers keihard gewerkt om de slaapzaal een échte museale bestemming te kunnen geven. De ruimte was al lange tijd zo half en half aangekleed. Inmiddels is besloten om er nu een originele Marinezaal van te maken. Daardoor wordt weer een stukje Fort-geschiedenis tot leven gebracht.

Kazerne

Zoals bekend werd het Fort na de bevrijding tot omstreeks 1954 door de Koninklijke Marine als kazerne gebruikt. Van 1954 tot 1978 fungeerde het als opslagruimte voor de Marine Inventaris Dienst. Daarna ging het Fort op slot. Pas in 1986 konden er weer bezoekers de trap afdalen. Toen werd er een foto-tentoonstelling gehouden. En dat was het prille begin van het Fort als Nederlands Kustverdedigingsmuseum.
In de Marine-slaapzaal zullen onder meer foto's herinneren aan die eerste jaren van na de oorlog, toen het Fort dus daadwerkelijk nog bemand was.

Diorama

De slaapzaal en een tweede nieuwe attractie, het Normandië-diorama, worden later in de maand oktober officieel geopend door Rob Meijer uit Hoek van Holland. Hij is de zoon van Kapitein Meijer. Deze was tijdens de Tweede Wereldoorlog kapitein van de Mecklenburg. Dit schip werd ingezet bij onder meer de de eerste aanvalsgolf op Normandië. Aan boord zaten Canadese militairen, de Regina Rifles.
De Mecklenburg is na de oorlog ingezet op de veerdienst Hoek van Holland -Harwich. En kapitein Meijer werd inwoner van Hoek van Holland.

Foto's

Tijdens de gesprekken over de inrichting van de Kapitein Meijer Kamer bleek dat Hans Onderwater, de secretaris van het Fort, een aaneensluitende serie van ruim 30 foto's bezat, die gemaakt zijn tijdens de landingen op de Britse invasiestranden.
De foto's werden gemaakt door Air Commodore Andrew Geddes, Chief Operations & Plans van de Tweede Tactische Luchtmacht. Met zijn Mustang foto-verkenningsvliegtuig was deze generaal in opdracht van Eisenhower laag langs het strand gevlogen om zo fotografische informatie naar Engeland te brengen over het eerste verloop van de aanval op bezet Europa.
Deze foto's, van het formaat 30 x 30 cm, waren zo helder, dat Fort-vrijwilliger Piet Hokke in staat was die foto te herkennen waarop te zien is, hoe de Regina Rifles aan land gaan. Voor de makers van deze expositie was het een uniek gegeven, dat zij niet alleen beschikten over de volledige serie foto's van de invasiestranden die gemaakt werden door Britse mini-duikboten ter voorbereiding van de aanval, maar dat zij nu ook luchtfoto's hadden, die waren gemaakt minder dan een half uur nadat de eerste soldaten aan land waren gegaan. De hele collectie luchtfoto's is dan ook onmiddellijk door Onderwater aan het museum overgedragen.
Tijdens het bezoek van No. 617 Squadron aan het Fort kwam nog een interessant feit aan het licht. De vliegtuigen van het Squadron hadden op de dag van de invasie heen en weer gevlogen tussen Dover en Calais, waarbij de Lancasters miljoenen strips aluminiumpapier uitstrooiden boven het water. Op die manier kregen de Duitse radarposten de overtuiging dat er een enorme vloot schepen van Dover op weg was naar Calais met de bedoeling om daar aan land te gaan. Onderwater: ,,Wij weten inmiddels dat het zo'n 150 kilometer zuidelijk gebeurde."

INHOUD

2
SMD brengt Marine-historie tot leven

4
Buitenterrein krijgt geheel nieuw aanzien

6
150.000ste bezoeker verwelkomd

Tijdens 'Hook Transit Camp'

Stichting Militair Depot brengt nu Marine-historie tot leven

In het weekend van 17 en 18 oktober komen opnieuw leden van de SMD, de Stichting Militair Depot, naar Hoek van Holland. Vorig jaar oktober waren ze voor de eerste keer bij het Fort met een kampement aanwezig.

De Marine staat het hele weekend, zowel buiten als binnen de Fort-muren centraal.

FOTO: RONALD STAM/WEGENER SIJTHOFF WEEKBLADEN

,,Dit jaar wordt het grootser opgezet", weet Fort-voorzitter Wil Meier. ,,Ze komen met zeker veertig militaire voertuigen naar De Hoek. Omdat wij dan een Marine-weekend houden -de Marine Slaapzaal is voor het eerst te bezichtigen- wordt er buiten op het terrein onder de naam 'Hook Transit Camp' ook een zogenaamde 'instaphaven' aangelegd."
Verder kan men dit keer weer foto's laten maken in authentieke kleding tegen een authentieke militaire achtergrond. ,,Quickly Fotoshop gaat daar opnieuw voor zorgen".

Levend museum

De SMD begint landelijk steeds meer bekendheid te krijgen. En dat terwijl de Stichting pas een paar jaar bestaat. Maar ze doen dan ook zulke leuke dingen. De SMD noemt zichzelf een 'levend museum'. De leden bouwen op lokatie scènes op en exerceren in uniform. Er worden kampementen ingericht, waarin bezoekers een kijkje kunnen nemen. Iedere particulier, die zich bezighoudt met militaire historie, kan zich erbij aansluiten. Juist omdat vele leden zich vaak specifiek gericht met verzamelen bezighouden, kan men desgevraagd een zo authentiek mogelijk ingeric kampement opzetten. Want de een heeft wel de uniformen en de ander weer de juiste wapens of documenten.

Met een olielampje in de hand loopt de bezoeker straks door een geheimzinnig Fort.

FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

Stormlampentocht: Vooraf aanmelden noodzakelijk

Vorig jaar oktober werd de eerste Stormlampentocht gehouden. Het was een eclatant succes. Toen in de nachtelijke uren de laatste razend enthousiaste bezoekers de trap opliepen op weg naar huis, wist iedereen die bij de organisatie betrokken was: dat moeten we nog eens overdoen. En dat gaat dus gebeuren. Op zaterdag 17 oktober. Overigens moesten vorig jaar heel veel mensen teleurgesteld worden. Het aantal aanmeldingen overschreed vele malen het aantal beschikbare plaatsen voor de rondleiding. Vandaar dat er nu opnieuw slechts één eis is voor degenen die mee willen lopen: even vooraf telefonisch aanmelden op 382898.

Olielampje

Het wordt dit jaar, zo verzekeren de organisatoren, nóg spannender dan de vorige keer. De bezoeker, die met een olielampje in de hand, in kleine groepjes het donkere e- daardoor nog veel geheimzi- ner Fort ingaan, wordt op nóg meer plaatsen verrast door Fort-vrijwilligers die de historie van het vestingwerk zullen later herleven.

Velzen-koepel wordt grote attractie op buitenterrein

'r moest 'speciaal vervoer' aan te pas komen. Ook werd een gigantische hijskraan ingezet. Maar het is gelukt: de geschutskoepel uit het voormalige fort bij Velzen is in Hoek van Holland. En ook al kostte het al heel wat zweetdruppels voor de 150 ton die het geheel weegt zo'n beetje op z'n plaats stond, het echte werk moet nog gaan beginnen. Het is namelijk de bedoeling, dat de koepel met de geschutsopstelling in authentieke staat wordt teruggebracht en opgesteld. Het zal dan als 'buiten-attractie' een extra ıbliekstrekker worden op ıet Fort-terrein.

De tekening is al klaar. Met enige trots laat voorzitter Wil Meier zien wat de bedoeling is: alleen de koepel steekt boven de 'grond' uit. Daaronder is het geschut te vinden, waar de bezoeker omheen kan lopen. Er komt overigens wel een glazen wand tussen bezoeker en geschut. ,,En het wordt ook geschikt voor rolstoelers", wil hij met enige nadruk vermelden.
Wie zich er iets meer bij wil voorstellen, moet de koepelruimten van het Fort in gedachten nemen. Op het dak een koepel en daaronder een ruimte, waarin ooit de soldaten rondliepen om het geschut draaien.
Zoals bekend is het Hoekse fort ontmanteld door de Duitsers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Bijna alle verdedigingswerken verloren hun 'staalwerk' in de jaren 40-45. De Duitsers hadden het staal nodig voor hun oorlogsindustrie.
Alleen in Velzen zijn de Duitsers er met hun handen vanaf gebleven. "Straks kunnen wij - zover wij nu weten- daarom als enige in Europa een dergelijke geschutsopstelling laten zien", vertelt Wil Meier vol trots.
De pantserkoepel is, zoals wij eerder meldden, in 1980 buiten de verkoop van het Fort bij Velzen gehouden en destijds overgedragen aan het Koninklijk Nederlands Leger- en Wapenmuseum 'Generaal Hoefer', waarmee het Fort aan den Hoek van Holland een samenwerkingsovereenkomst heeft.
Het is de enige complete pantservuurmond die nog in Europa is overgebleven. De koepel met daaronder de originele geschutopstelling - inclusief het Krupp-Gruson kanon van 15 cm 1/24 - weegt 150 ton.
Het kanon werd in 1914 in het Fort bij Velsen - deel uitmakend van de Stelling van Amsterdam - gebouwd en is hoogstwaarschijnlijk nooit gebruikt.
Oorspronkelijk was het de bedoeling het kanon binnen het fort bij Velsen een museale bestemming te geven. Het Legermuseum zou er dan een dependance kunnen inrichten. De koper van het fort zag dat echter niet zitten. Hij zou in dat geval zijn terrein open moeten gaan stellen voor de museumbezoekers.
Samen met het Legermuseum werd naar een oplossing gezocht. Besloten werd het geheel over te brengen naar een voorlopig onderkomen in Alphen a/d Rijn. Later is alles overgebracht naar het Artilleriemuseum in 't Harde.
Vooraf werden alle technische details door de Leger Foto- en Filmdienst op foto's vastgelegd. Dit wordt de leidraad om het geheel weer zo getrouw mogelijk te kunnen opbouwen.
De koepel is 3.75 m hoog en heeft een doorsnee van 4.25 m.
Ook alle verdere gegevens zijn bekend. Het gewicht is afgelezen op de apparatuur van de computergestuurde kraan, die gebruikt is bij de sloop van de koepel uit het Fort Velsen.
De pantserkoepel en het samenstel wegen 47.000 kg.
Het tegengewicht weegt 4500 kg en de loop 4000 kg.
Ook de tussenvloer weegt 4000 kg en de draagspil 1500 kg.
Het voorpantser, dat uit zes delen bestaat, weegt naar schatting zo'n 90.000 kg.

Het kostte behoorlijk wat moeite maar de pantserkoepel staat dan toch op het terrein van het Fort. FOTO: WESTLANDS FOTOBURO

Oud roest

Overigens lijkt het geheel nu niet meer dan 'een hoop oud roest', zoals de voorzitter het uitdrukte. Alles moet eerst weer stukje bij beetje worden schoongemaakt. Pas dan kan de buitenattractie op zich worden gebouwd.

FORT ORDONNANS

Uitgave van de stichting 'Fort aan den Hoek van Holland, beheerder van het Nederlands Kustverdedigingsmuseum, Stationsweg 82, Postbus 9, 3150 AA Hoek van Holland.
Telefoon: (0174) 382898.
Fax: (0174) 310128
Internet: www.caiw.nl/~kjeremia
Email: kjeremia@hotmail.com

oorzitter: Wil Meier.
Redactie: Marijke Brabander
Vormgeving: Koos Jeremiasse
Druk: Johan Koopmans en Willem v.d. Stap

Opnieuw vrijwilligers gediplomeerd

Opnieuw hebben vrijwilligers van de Stichting Fort aan den Hoek van Holland een EHBO cursus met succes afgesloten. Dit keer ging het om twaalf medewerkenden, die zich maandenlang over de boeken hadden gebogen, geworsteld hadden met verbandrollen en spalken en die daarbij ook nog eens hadden leren reanimeren. En dat allemaal om de museumbezoekers snel en vakkundig - mocht er ooit eens iets gebeuren- te kunnen helpen.

IN MEMORIAM

De Werkgroep Oud-Gedienden heeft de volgende kennisgeving van overlijden ontvangen:

G. van Buuren-Verhagen - Marva - geboren 4 september 1927 - overleden 13 juni 1998.

D. Bouwen - Ltg. 1939/Reg. Grenscomp. - geboren 12 april 1919 - overleden 12 augustus 1998.

Namens bestuur en werkgroep hebben we de familie inmiddels onze deelneming betuigd met dit verlies.
In de vorige Fort Ordonnans is helaas een fout geslopen. De genoemde heer J.C. Moerman (Ltg. 1927, Reg. Kustart.) moet zijn Moerkamp. Onze excuses daarvoor.
De Werkgroep zou het bijzonder op prijs stellen bij verhuizing of overlijden hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte te worden gesteld.

Hekken straks verdwenen

In de plannen voor het Waterweg-gebied is ook het terrein achter het Fort meegenomen. De hekken worden neergehaald. Erachter moet een park komen dat tot aan het Fort doorloopt. Er worden wandelpaden door het park aangelegd. Deze moeten een verbinding gaan vormen tussen het nieuw te realiseren reddingsmuseum bij de haven en het Fort. Dit wordt dan de 'Museale Hoek'.
Voor het Fort heeft dit nog een extra voordeel. Niet alleen wordt de directe omgeving er een stuk aantrekkelijker door, ook krijgt men vanaf de Waterwegzijde extra aandachtswaarde. Want de wandelaar wordt straks langs het museum geleid richting de Stationsweg. Uiteindelijk moet dit pad - via een voetbrug over de spoorlijn - de wandelaar brengen naar de Langeweg. Dus ook degenen die vanuit de Hoekse Bosjes en het duingebied een wandeling richting de Waterweg willen maken, worden als vanzelfsprekend langs het Fort geleid.

Nu nog een beetje rommelig, straks een plaatje.

FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

Buitenterrein krijgt geheel nieuw aanzien

Nu nog heeft het voorterrein bij het Fort aan den Hoek van Holland een beetje een rommelig aanzien. Hier staat een kanon, daar een oud bunkertje. Eigenlijk past het wel een beetje bij de gebouwen die er staan. Ook die hebben bepaald geen voorbeeldfunctie binnen de Hoekse architectuur. Maar er gaat verandering in komen. Binnen enkele jaren moet het voorterrein een plaatje zijn. Een plaatje waarop de bezoeker meteen een goed beeld kan krijgen van wat het Fort is en wat er binnen de muren van het Nederlands Kustverdedigingsmuseum te vinden is.

Met name de oude gebouwen zijn de meeste Fort-vrijwilligers een doorn in het oog. Het grote probleem is en blijft natuurlijk het geld. Want het kost nogal wat om er wat moois van te maken.
Maar als alles loopt zoals is toegezegd, kan er straks uit een bijzonder potje geld komen om het voorterrein op te knappen.
Het Fort -als een van de belangrijkste attracties, zo niet dé belangrijkste, van Hoek van Holland- krijgt een eigen plaats toebedeeld in de plannen, die in de maak zijn voor het Waterweg-gebied.
Zoals bekend worden er in het gebied tussen de Berghaven en het strand binnen enkele jaren zo'n duizend woningen gebouwd. De spoorlijn wordt doorgetrokken tot aan het strand, waar een kleinschalig centrum wordt gerealiseerd met winkeltjes en restaurants.
Het Fort ligt middenin dit gebied en moet geheel in stijl worden aangepast. Daar wordt geld voor uitgetrokken via het Ontwikkelings Bedrijf Rotterdam, dat de plannen voor het gebied heeft ontwikkeld.

Hoofdentree

Het is de bedoeling, dat het oude gebouw bij de trap opgeknapt wordt. Het zal straks een nieuwe bestemming krijgen als hoofdentree. Er komt een kassa-ruimte in, waar de bezoeker ook informatie kan vinden over het museum.
,,Wij denken ook aan een uitkijk-platform", vertelt voorzitter Meier. ,,Je hebt natuurlijk vanaf het Fort-terrein een prachtig uitzicht op de Nieuwe Waterweg."
Het gebouw waarin de lift zit, kan natuurlijk ook wel een verfje gebruiken.

Lift

Die lift is overigens een verhaal apart. Hij is op. Geen verrassing natuurlijk, want wie ooit weleens in de lift is gestapt, kent het geratel waarmee men op en neer vervoerd wordt. Om het nog maar niet te hebben over het treurig-uitziende interieur. ,,Maar de lift vervangen, kost ongelooflijk veel geld. Dat hebben we gewoonweg niet", weet Wil Meier. Deze zomer zorgde een technisch mankement er voor, dat de lift enkele weken stilgezet moest worden. En dat kan eigenlijk niet. Want er zijn altijd bezoekers, die problemen hebben met trappen lopen. Dit werd nog eens pijnlijk duidelijk in het weekend waarin de R.A.F. Oud-gedienden te gast waren in het Fort.
Inmiddels is er een vele duizenden guldens kostende reparatie uitgevoerd, waardoor de lift weer veilig op en neer kan gaan. ,,Maar over enkele jaren moet het geheel vernieuwd worden. Aangepast worden aan de strenge veiligheidseisen die dan gaan gelden. We hebben geen idee waar we het geld vandaan moeten halen. Misschien kunnen we sponsors aantrekken", verzucht de voorzitter.
Die dure reparatie zorgde er overigens voor, dat verschillende projecten die op stapel stonden, verschoven zijn naar een latere datum.

Heringericht

Maar even terug naar het voorterrein. Dat wordt straks dus opnieuw ingericht. Ook de koepel uit Velzen krijgt een hoogstwaarschijnlijk een opvallende plaats. Daarnaast zullen de geschutsstukken die er nu staan opnieuw gerangschikt worden.

De Lancaster vloog over het Fort.

FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

Voorzitter Meier (l) vergezelt Sturley naar het Fort.

FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

No. 617 Squadron terug in De Hoek

Brief van Prins Bernhard krijgt ere-plaats in de crew room

De brief waarin ZKH Prins Bernhard de leden van het No. 617 Squadron van de RAF prees om hun inzet en ze een goed weekend wenste, hangt nu ingelijst in de crew room van het Squadron in Lossiemouth. En in de gedenkkamer van het Fort heeft het schilderij van vliegtuigen van het Squadron, aangeboden door Air Commodore John Langston, de voorzitter van het No.617 Squadron Association, een prominente plaats gekregen. Het zijn twee tastbare herinneringen aan een uniek weekend, waarin veteranen van het no. 617 Squadron én hun partners te gast waren van het Fort. Centraal stond de opening van de Poortershaven-expositie.

De Britse luchtmacht werd vertegenwoordigd door Vice-Marshal P.O. Sturley (m), die samen met zijn echtgenote (geheel rechts) per helicopter arriveerde. Hij werd verwelkomd door voorzitter Meier (l) en secretaris Onderwater(2e van l.) en zijn echtgenote (2e van r.)

FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

De Britse gasten arriveerden op vrijdag 3 juli met de 'Discovery' in Hoek van Holland. Dankzij de Stena Line konden zij tegen een sterk gereduceerde prijs de oversteek maken. Zij logeerden in het Ibis-Hotel in Vlaardingen.

Op het Fort wapperde de blauwe RAF-vlag (beschikbaar gesteld door de Britse ambassade), die drie dagen lang zou laten zien, dat er Britse vliegers op bezoek waren.

Zaterdag 5 juli waren er vele hoogtepunten, bijgewoond door talrijke belangrijke gasten. De Britse luchtmacht werd vertegenwoordigd door Vice-Marshal P.O. Sturley, die samen met zijn echtgenote per helicopter -vanaf Rotterdam Airport-arriveerde. Namens de Nederlandse defensietop waren Commodore Hilderink van de Koninklijke Luchtmacht en Brigade-Generaal Verschaegen van de Koninklijke Landmacht aanwezig. De Amerikaanse bondgenoten werden door militair attaché Hammack vertegenwoordigd. Verder bevonden zich onder de gasten de Hoekse deelraadsvoorzitter T. Brabander-Droog en de Rotterdamse wethouder Van der Tak. Als 'oudste artillerist' was Generaal-Majoor Cayaux met zijn echtgenote aanwezig.

Kranslegging

In de gedenkkamer werden kransen gelegd namens het bestuur van het Fort, de RAF 617 Squadron, de Nederlandse strijdkrachten en de deelgemeente. ,,Een ontroerende ceremonie, waarbij de klanken van de Last Post in de gangen van het Fort diepe indruk maakten op allen", blikt Fortsecretaris Hans Onderwater terug.

Na een lunch in een tent op het voorterrein, werd in het Fort door Michael Vaughan, die als bemanningslid van de eerste Lancaster boven Poortershaven de eerste bom had zien vallen, een videodocumentaire gestart over de geschiedenis van en de aanval op Poortershaven. Onderwater: ,,Het was voor de veteranen de eerste keer, dat zij hun eigen aanval op beeldband konden zien."

Daarna kon Air Commodore Langston als eerste de Poortershaven-expositie bezichtigen. ,,Het schitterende diorama, de navigator zittend in een Lancaster, de foto's en de overige informatie maakte diepe indruk op alle gasten".

Lancaster

Een ander hoogtepunt was de overkomst uit Engeland van de enige nog in Europa vliegende Lancaster, de PA474 'City of Lincoln' van de Battle of Britain Memorial Flight, die in opdracht van Air Vice-Marshal Sturley was gekomen om door middel van een flypast een groet te brengen aan het Fort en z'n gasten. Komend vanuit het westen vloog de grote viermotorige bommenwerper naar Poortershaven om na enkele minuten laag vliegend over de Waterweg terug te keren. Na een bocht om het zuiden te hebben gemaakt, liet de piloot de Lancaster omlaag komen en op ongeveer 60 meter denderde de bommenwerper over het Fort. ,,Het behoeft geen betoog, dat vooral zij die zich dit vliegtuig nog uit de oorlog herinnerden, diep ontroerd waren."

VERVOLG PAGINA 6

VERVOLG PAGINA 5

No. 617 Squadron terug in De Hoek

Op zondag bezochten de Britse gasten onder meer de Poortershavenlocatie, de Stormvloedkering aan de Nieuwe Waterweg en gedeelten van het Vinatecomplex. Het bezoek werd afgesloten met een lunch in de Torpedoloods.
Enkele reacties, die het Fort na afloop mocht ontvangen:
Hoekse Deelraad: 'Hierbij willen wij u complimenteren met de in alle opzichten perfect georganiseerde happening'.
Sidney Grimes (617 Squadron): 'We cannot thank you enough for the wonderful reception at The Hook'.
Tom Bennet (617 Squadron): 'We have been overwhelmed by the hospitality and genuine welcome'.
John Langston (617 Squadron): 'We deeply appreciate the tremendous generosity onderlying all that was done for us'.
Air Vice-Marshal Sturley (RAF): 'It is beyond belief to see what volunteers do to ensure that the courage of these men is not forgotten after more than fifty years. At a moment like this one feels very proud indeed to be in the Royal Air Force'.
Brigade-Generaal Verschaegen (KL): 'Wat U als vrijwilligersorganisatie tot stand weet te brengen, grenst aan het ongelooflijke. Ik heb daar diep respect voor'.
Een van de vrijwilligers: 'Ik was blij dat ik het mocht doen'.

Binnen Fort-muren veel werk verricht

De bezoeker valt het niet direct op, maar binnen de Fort-muren is er door de vrijwilligers de laatste tijd ongelooflijk veel werk verzet.
Het is in feite begonnen met het opnieuw inrichten van de bar. Er werd toen niet alleen een nieuwe doorgang gemaakt naar de keuken, maar de keuken zelf is ook helemaal aangepast. Dat moest om aan alle vergunningseisen te kunnen voldoen. Het ziet er nu allemaal even perfect en spic en span uit.
Ook een eis was dat er gescheiden dames- en herentoiletten zouden komen. De bestaande toilettengroep is nu geheel aan de dames toegewezen. Voor de heren is een toilettengroep gerealiseerd in de buitenring.
De bestuurskamer - dé trots van het Fort - is ook helemaal verbouwd. En ook de kamer, waarin het kantoortje was gevestigd met daarachter de doka, krijgt nu een opknapbeurt. Alles is er uitgehaald.
De kamer wordt helemaal opnieuw ingericht. Met een kantoor. En met een eigen ruimte voor de medewerkers.

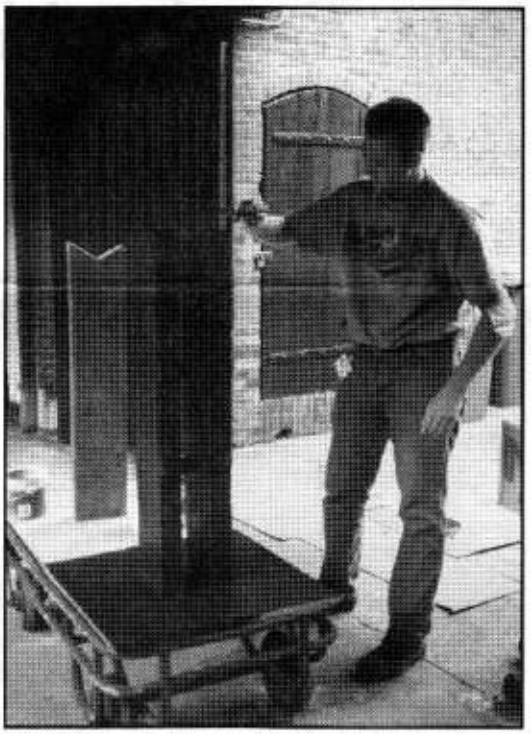

Er gaat nogal eens een potje verf doorheen.

FOTO: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

De 150.000ste bezoeker verwelkomd

De familie Zandbergen is zondag 6 september als 150.000ste bezoeker van het Nederlands Kustverdedigingsmuseum verwelkomd door Toos Brabander-Droog, de voorzitter van de deelgemeenteraad van Hoek van Holland. Voor deze ene heel bijzondere bezoeker waren er natuurlijk ook bijzondere cadeaus: een doorlopend toegangsbewijs ('Voor het leven', zou voorzitter Meier zeggen) en een diner voor 2 in restaurant De Torpedoloods. FOTO: WESTLANDS FOTOBURO

Openingstijden '9

Het Kustverdedigingsmuseum is in 1998 nog geopend in de weekends van 3 en 4 oktober en 7 en 8 november.
Op de zaterdag is het museum geopend van 13.00 tot 16.00 uur en op zondag van 11.00 tot 16.00 uur.
De toegangsprijs bedraagt *f*5,00 voor volwassenen en *f*2,50 voor kinderen van 4 t/m 12 jaar en 65-plussers.

Rondleidingen op afspraak

Voor groepen van minimaal tien personen kunnen er op afwijkende tijden (eventueel ook in de avonduren, maar niet op zondag) rondleidingen worden georganiseerd. De kosten bedragen *f*5,00 per persoon. (Voor scholen *f*3,50 per persoon). Voor een afspraak kan contact worden opgenomen met het Kustverdedigingsmuseum op (0174) 382898 en met J. Admiraal (coördinator rondleidingen) op (0174) 383387.
Men kan ook individueel op een rondleiding inschrijven. Voor boekingen kan men terecht bij het GWK. De kosten hiervan bedragen *f*4,50.

Bent u al begunstiger van het museum?

Het Kustverdedigingsmuseum wordt mede in stand gehouden door begunstigers.
Men kan begunstiger worden door minimaal *f*25,- over te maken op rekeningnummer 32.32.90.906 bij de Rabobank; rekeningnummer 81.03.12.328 bij de VSB-bank of Postbanknummer 12.64.57 ten name van de stichting Fort aan den Hoek van Holland.
Met een eenmalige bijdrage van minimaal *f*500,- wordt men 'Begunstiger voor het leven'.
Bedrijven kunnen zich aanmelden als sponsor. Dit kost minimaal *f*300,- per jaar, waarvoor men een naamsvermelding krijgt op het sponsorbord. Zowel begunstigers als sponsors ontvangen een gezinskaart, waarop tijdens openingsdagen gratis het Kustverdedigingsmuseum kan worden bezocht. Verder ontvangt men vier keer per jaar de 'Fort Ordonnans'.